

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 czerwca 2023 r.

sprawy **K.K.**

skazanego za czyny z art. 197 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 208 k.k.

z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 22 listopada 2022 r., sygn. akt IV Ka 1170/22

utrzymującego w mocy

wyrok Sądu Rejonowego w Świnoujściu

z dnia 11 kwietnia 2022 roku, sygn. akt II K 563/20

p o s t a n o w i ł:

1.oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;

2.obciążyć skazanego K.K. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

(kf)

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Świnoujściu z dnia 11 kwietnia 2022 r., sygn. akt II K 563/20, uznano K.K. za winnego czynu z art. 197 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., za który wymierzono mu karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz orzeczono wobec niego środek karny w postaci zakazu

kontaktowania się we wszelkich formach bezpośrednich i za pomocą środków porozumiewania się na odległość z pokrzywdzoną W.N. i zakazu zbliżania się do w/w pokrzywdzonej na odległość mniejszą niż 50 metrów na okres 10 lat. Ponadto, Sąd orzekł od oskarżonego K.K. na rzecz pokrzywdzonej W.N. kwotę 8.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Zaliczył także okres tymczasowego aresztowania oskarżonego na poczet wymierzonej kary oraz okres rzeczywistego stosowania środka karnego na jego poczet.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, wyrokiem Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 22 listopada 2022 r., sygn. akt IV Ka 1170/22, utrzymano w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od tego orzeczenia wniósł obrońca oskarżonego K.K., zaskarżając je w całości na korzyść oskarżonego i zarzucając:

„rażące naruszenie prawa procesowego mające istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, to jest przepisów art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k., poprzez rozważenie zarzutów i wniosków apelacyjnych w sposób nierzetelny, niepełny, formalny, a nie merytoryczny, nieodnoszący się do części argumentów zawartych w zarzutach apelacyjnych, a przy tym pobieżny i powierzchowny, nieodnoszący się do istoty stawianych zarzutów oraz poprzez niewskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku merytorycznej, rzetelnej argumentacji odnoszącej się do wszystkich zarzutów i argumentów zawartych w zarzutach apelacyjnych, w szczególności niewyjaśnienie w sposób merytoryczny i rzetelny dlaczego Sąd Odwoławczy uznał podniesione zarzuty apelacyjne za niezasadne, wskutek czego błędne uznanie za bezzasadne zarzutów apelacyjnych zawartych w punktach II. 1 - II.3 apelacji, to jest zarzutu:

- w punkcie II. 1 apelacji - naruszenia przepisu postępowania, to jest przepisu art. 7 kpk, co miało wpływ na treść orzeczenia, przez pominięcie przez Sąd faktu nawiązania pomiędzy oskarżonym a pokrzywdzoną w okresie kilku miesięcy przed zdarzeniem z dnia 4 grudnia 2019 roku bliskich relacji o charakterze intymnym, pominięcie, iż w trakcie wcześniejszych spotkań dochodziło pomiędzy oskarżonym a pokrzywdzoną do nawiązywania kontaktów intymnych, w tym do całowania, dotykania, pieszczot i innych;
- w punkcie II.2 apelacji - naruszenia przepisu postępowania, to jest przepisu

art. 7 kpk, co miało wpływ na treść orzeczenia, przez dokonanie oceny dowodów z zeznań pokrzywdzonej i wyjaśnień oskarżonego z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów, niezgodnie z zasadami prawidłowego rozumowania, wskazaniami wiedzy, doświadczenia życiowego i logiki, w sposób dowolny, przez bezkrytyczne uznanie w całości za wiarygodne zeznań W.N. i odmówienie wiarygodności części wyjaśnień K.K., w tym uznanie, że:

- pokrzywdzona jednoznacznymi gestami wyrażała swój sprzeciw wobec zachowań oskarżonego na początku spotkania w dniu 4 grudnia 2019 roku, polegających na dotykaniu pokrzywdzonej, czy kładzeniu jej ręki na nodze, mimo iż pokrzywdzona w rzeczywistości żadnego sprzeciwu wobec takich zachowań w żadnej formie nie podejmowała, a jej zachowania, w tym kładzenie się na kanapie, całowanie się z oskarżonym świadczyły co najmniej o akceptowaniu zachowań oskarżonego;
- pokrzywdzonej już w trakcie picia pierwszego piwa zaczęło się kręcić w głowie, traciła świadomość, pomimo iż pokrzywdzona zachowywała się w sposób nie wskazujący na to, aby alkohol miał wpływ na jej zachowanie i wywierał negatywny wpływ na jej świadomość; pokrzywdzona rozmawiała z oskarżonym, przemieszczała się po mieszkaniu, zachowywała się normalnie i swobodnie, nie mówiła oskarżonemu, że się źle czuje po spożyciu alkoholu;
- po wypiciu drugiego piwa pokrzywdzona całkowicie straciła świadomość i gdy oskarżony zdjął jej bluzkę, zaczął dotykać w miejsca intymne, a następnie, jak twierdzi pokrzywdzona, odbył z nią stosunek płciowy, mówiła „nie”, ale nie miała sił na odepchnięcie oskarżonego, chociaż zachowanie pokrzywdzonej, która w tym czasie podrapała oskarżonego po plecach i która zachowywała z oskarżonym cały czas normalny kontakt, nie świadczyło o tym, aby pokrzywdzona straciła świadomość, czy też nie miała sił na obronę przed oskarżonym wskutek spożytego alkoholu;.
- pokrzywdzona w czasie zdarzenia znajdowała się w stanie upojenia alkoholowego, a także, aby oskarżony wykorzystał stan upojenia alkoholowego pokrzywdzonej, pomimo iż pokrzywdzona wielokrotnie, także w towarzystwie oskarżonego, przed dniem 4 grudnia 2019 roku, piła po dwa piwa takiej samej marki (o takiej samej zawartości alkoholu) i nigdy po wypiciu takiej ilości

alkoholu nie zachowywała się w sposób wskazujący na to, aby spożyty przez pokrzywdzoną alkohol miał istotny wpływ na zachowanie pokrzywdzonej, w tym na jej świadomość, a zachowanie pokrzywdzonej w dniu 4 grudnia 2019 roku przez cały przebieg zdarzenia nie wskazywało na to, aby pokrzywdzona po spożytym alkoholu źle się poczuła, traciła świadomość, czy możliwość podjęcia oporu lub sprzeciwu wobec zachowań podejmowanych przez oskarżonego;

- w punkcie II.3 apelacji - naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów (art. 7 kpk), co miało wpływ na treść orzeczenia, przez dowolne, nieoparte na zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, w tym nie wynikające z zeznań samej pokrzywdzonej ustalenie, że oskarżony przytrzymując pokrzywdzoną za ręce i nogi stosował wobec niej przemoc i doprowadził pokrzywdzoną do odbycia stosunku płciowego, chociaż z treści zeznań pokrzywdzonej nie wynika, aby przytrzymywanie przez oskarżonego pokrzywdzonej za ręce i nogi stanowiło przemoc i doprowadziło do odbycia stosunku płciowego, sama pokrzywdzona nie wskazuje przy tym, w którym momencie zdarzenia do przytrzymywania doszło i aby miało to jakkolwiek związek z odbyciem stosunku płciowego, w szczególności, aby stanowiło dowód stosowania przemocy przez oskarżonego,

które to naruszenia przepisów postępowania, to jest art. 7 kpk, doprowadziły do nieprawidłowych ustaleń faktycznych i błędnego przyjęcia, iż oskarżony wykorzystując stan upojenia alkoholowego pokrzywdzonej oraz stosując wobec niej przemoc doprowadził W.N. do obcowania płciowego, to jest wyczerpania znamion przestępstwa z art. 197 § 1 kk, chociaż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie wskazuje na to, aby pokrzywdzona znajdowała się w stanie upojenia alkoholowego, a także, aby oskarżony działał z wykorzystaniem stanu upojenia alkoholowego pokrzywdzonej oraz aby stosował wobec pokrzywdzonej przemoc w celu doprowadzenia do obcowania płciowego”.

W oparciu o powyższe zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i uniewinnienie oskarżonego od przypisanego mu czynu.

W odpowiedzi na kasację, Prokurator Rejonowy w Świnoujściu wniósł o

oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Wniesiona przez obrońcę skazanego kasacja oparta jest na zarzucie naruszenia przez Sąd odwoławczy art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Podkreślenia na wstępie wymaga, że „Obraza art. 433 § 2 k.p.k. zachodzi wtedy, gdy sąd w ogóle nie rozważy wniosków i zarzutów wskazanych w środku odwoławczym (w ogóle się do nich nie odniesie), natomiast obraza art. 457 § 3 k.p.k. zaistnieje, gdy w uzasadnieniu wyroku nie zostanie zawarta argumentacja odnośnie do określonego potraktowania zarzutów i wniosków apelacji (sąd uzna je za zasadne albo niezasadne; bez wyjaśnienia swojego stanowiska w tym względzie), względnie argumentacja ta będzie zawierała braki.” (tak m.in. w postanowieniu SN z dnia 4 stycznia 2017 roku, sygn. III KK 356/16). Wnikliwa lektura uzasadnienia Sądu odwoławczego wskazuje jednakże, że Sąd ten przeanalizował wszystkie zarzuty wniesionej przez obrońcę apelacji, a kasacja stanowi jedynie powielenie apelacji pod pozorem postawienia zarzutu nierzetelnej kontroli odwoławczej. Powyższe świadczy o chęci przeforsowania przez skarżącego własnej oceny dowodów i ustaleń faktycznych w sprawie, a w konsekwencji uznania braku sprawstwa K.K., co w istocie nie powinno być przedmiotem kontroli kasacyjnej.

Nie polega na prawdzie twierdzenie skarżącego, że Sąd ten nie odniósł się do zarzutu ujętego w punkcie II.1 apelacji. Uczynił to we fragmencie 3.1 na s. 4 uzasadnienia i nie pominął faktu nawiązania relacji między oskarżonym a pokrzywdzoną przed zdarzeniem – słusznie wskazując, że ani rodzaj tej relacji, ani nawet możliwość przewidywania przez oskarżoną prób intymnego zbliżenia ze strony oskarżonego w czasie umówionego spotkania, nie uchylają bezprawności podjętego przez niego działania.

Sąd odwoławczy przeanalizował również zarzut z punktu II.2 apelacji na s. 3 i 4 uzasadnienia, dzieląc ocenę dowodów dokonaną przez Sąd I instancji, w tym również w odniesieniu do zeznań pokrzywdzonej i wyjaśnień oskarżonego. Odniósł się przy tym do argumentacji obrońcy, który kwestionował sprzeciw

pokrzywdzonej wobec intymnego zbliżenia, trafnie uznając, że zachowanie W.N., które w ocenie obrońcy było przyzwoleniem na to zbliżenie, w świetle okoliczności przedmiotowej sprawy nim nie było. Sąd ocenił zachowanie pokrzywdzonej w świetle jej stanu psychofizycznego w czasie zdarzenia. Za oczywiście zasadne należy również uznać stwierdzenie Sądu, że używane przez pokrzywdzoną wyrażenie „nie” świadczyło o wyraźnym sprzeciwie wobec zbliżenia z oskarżonym. Argumentacja obrońcy, które próbuje nadać temu wyrażeniu charakter „przekomarzania się” czy „gry miłosnej”, uznać należy za nieprzekonującą polemikę ze stanowiskiem Sądów obu instancji. Akcentowany przez skarżącego kontekst sytuacyjny zdarzenia został w przedmiotowej sprawie dostatecznie rozważony i uwzględniony przy ocenie dowodów. Sąd odwoławczy szczegółowo odniósł się przy tym do negowanej przez obronę kwestii braku świadomości pokrzywdzonej w czasie zdarzenia, trafnie powołując się na czynniki indywidualizujące stan upojenia alkoholowego. Sąd wypowiedział się w tym zakresie, mając na uwadze argumentację obrońcy dotyczącą jej dotychczasowych doświadczeń z alkoholem, a także materiał dowodowy sprawy, w tym zeznania świadka – chłopaka pokrzywdzonej, który widywał ją po spożyciu alkoholu oraz opinię sądowo-lekarską.

Sąd odwoławczy ustosunkował również do zarzutu opisanego w punkcie II.3 apelacji, na s. 5 uzasadnienia, za pomocą którego obrońca próbował przeforsować tezę o braku dowodów na przemoc ze strony oskarżonego. Sąd zdyskredytował argumentację obrońcy, powołując się na opinię biegłego chirurga potwierdzającego wystąpienie u pokrzywdzonej obrażeń na ciele.

W konsekwencji uznać należało, że Sąd odwoławczy ustosunkował się rzetelnie do wszystkich zarzutów apelacji, a dokonane i utrzymane w mocy ustalenia faktyczne Sądu I instancji nie mogły prowadzić do innej kwalifikacji niż przyjęta.

Z powyższych względów, nie dopatrując się w przedmiotowej sprawie zaistnienia którejkolwiek z wymienionych w treści art. 439 k.p.k. bezwzględnych przyczyn odwoławczych ani innej rażącej obrazy prawa mogącej mieć istotny wpływ na treść orzeczenia Sądu II instancji, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 535 § 3 k.p.k., zdecydował o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego, jako oczywiście bezzasadnej.

Nie dostrzegając podstaw do zwolnienia skazanego z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, Sąd Najwyższy postanowił obciążyć nimi K.K.

Z tych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[as]

(kf)